

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 404/2025
16.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Јасминке Обућина и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца Привредно друштво за инжењеринг, пројектовање и извођење инсталатерских радова „ANING“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Борислав Шушњар, адвокат из ..., против туженог „ОТР Банка Србија“ АД Нови Сад, чији је пуномоћник Иван Љубисављевић, адвокат из ..., ради дуга, вредност предмета спора 22.147.763,44 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4392/24 од 31.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 16.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4392/24 од 31.10.2024. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Новом Саду П 107/2024 од 04.07.2024. године, усвојен је тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 81.569.767,84 динара са законском затезном каматом на износ од 22.147.763,44 динара од 01.09.2022. године до исплате и трошкове парничног поступка у износу од 1.086.398,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 4392/24 од 31.10.2024. године, преиначена је пресуда Привредног суда у Новом Саду П 107/24 од 04.07.2024. године, па је одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату износа од 81.569.767,84 динара са законском затезном каматом на износ од 22.147.763,44 динара од 01.09.2022. године до исплате и обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 1.568.928,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију у којем је оспорио ревизијске наводе у целости.

Испитујући другостепену пресуду у границама ревизијских разлога у складу са одредбом члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У доношењу другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијски наводи који се односе на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП не могу бити ревизијски разлози применом члана 407. ЗПП, као ни позивање на битну повреду одредаба парничног поступка учињену пред првостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању пред првостепеним судом, правни претходник тужиоца био је у пословном односу са ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане из кога је настало потраживање тужиоца током 1997, 1998 и 1999. године, које није плаћено. Тужилац је издејствовао против ХГИ ДД „Биначка Морава“, правноснажу пресуду Трговинског суда у Приштини П 5/05 од 14.02.2005. године, којом је одржано на снази решење тог суда И 9/03 од 03.02.2003. године за износ од 1.316.034,00 динара са каматом обрачунатом на таксативно наведене појединачне износе и за трошкове извршења од 41.160,00 динара. У извршном поступку, на основу наведене извршне исправе, Трговински суд у Приштини донео је решење о заплени И 7/06 од 12.02.2009. године. Извршење је одређено пленидбом новчаних средстава извршног дужника код „Војвођанске Банке“ АД Нови Сад и то краткорочног депозита у износу од 486.107,76 динара и девизних износа на девизном рачуну од 37.500 CHF и 84.577,90 евра у динарској противвредности. По наведеном решењу извршено је делимично намирење извршног повериоца 25.02.2009. године, када му је „Војвођанска Банка“ исплатила износ од 10.820.184,71 динара, којим је обухваћен део камата и трошкови поступка. Дописом од 18.02.2009. године „Војвођанска Банка“ АД Нови Сад је обавестила суд да износ од 10.820.184,71 динар представља заплењен динарски износ и заплењене девизне износе у динарској противвредности на дан 12.02.2009. године и да за затечена средства на рачунима није било приписивање камате, а дописом од 20.07.2009. године, да приликом исплате у принудном извршењу није извршен обрачун камате.

Ради наплате остатка дуга по извршној исправи, тужилац је као извршни поверилац поднео Привредном суду у Нишу, предлог за извршење против извршног дужника ДОО „Морава Монт“ из Гњилана, означивши га као правног следбеника ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане, ради намирења новчаног потраживања у износу од 1.316.034,00 динара са каматом обрачунатом на појединачне износе таксативно наведене. Као средство извршења означио је заплелу потраживања која извршни дужник има према свом дужнику „Војвођанска Банка“ АД Нови Сад, у виду орочених средстава као штедни улог и затезне камате на орочена средства коју дугује извршном дужнику, а која се налазе на посебним ненаменским рачунима код „Војвођанске Банке“ АД Нови Сад и пословног рачуна и свих других рачуна и пренос овог потраживања на рачун извршног дужника. По наведеном предлогу, донето је решење Ии 222/2019 од 23.07.2019. године. Закључком јавног извршитеља Ии 257/19 од 16.10.2020. године наведено потраживање извршног дужника према свом дужнику пренесено је ради наплаћивања на извршног повериоца, тужиоца до износа који је потребан за намирење потраживања по решењу о извршењу Привредног суда у Нишу Ии-222/2019 од 23.07.2019. године. Потом је јавни извршитељ донео решење Ии-2573/2019 од

16.10.2020. године о обустави извршног поступка, против кога је извршни поверилац уложио жалбу, која је одбијена решењем Привредног апелационог суда Иж 1695/20 од 10.12.2020. године.

Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, првостепени суд је утврдио: да потраживање тужиоца према туженом на дан 01.09.2022. године износи 81.569.767,84 динара, који износ обухвата и обрачунату камату од 44.177.366,89 динара применом члана 1042. став 2. Закона о облигационим односима.

Првостепени суд указује да у извршном поступку Ии 222/19 није могла бити утврђена основаност потраживања извршног дужника према његовом дужнику, с обзиром да је постојање потраживање било оспорено од стране туженог као дужниковог дужника, па у таквој ситуацији јавни извршитељ није овлашћен да утврђује да ли постоји потраживање дужника према дужниковом дужнику. Како је наведена чињеница остала спорна, извршни поверилац, овде тужилац био је дужан да поднесе тужбу да се у парничном поступку утврди да ли постоји потраживање извршног дужника према дужниковом дужнику, што је поверилац и учиниоца, а што је предмет поднете тужбе.

Полазећи од налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, првостепени суд утврђује да постоји потраживање извршног дужника „Морава Монт“ као правног следбеника ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане према дужниковом дужнику, овде туженом у износу од 81.569.767,84 динара, јер банка није извршила обрачун и припис камате на депонована средства депонента ХГИ „Биначка Морава“, па је обрачууната камата применом члана 1042 ЗОО. Према обрачуну камате, утврђено је потраживање дужника према дужниковом дужнику, те је утврђено потраживање повериоца, овде тужиоца према свом дужнику ХГИ „Биначка Морава“ из Гњилана и потраживање тужиоца према туженом у износу од 81.569.769,84 динара за који износ је усвојен тужбени захтев.

Првостепени суд налази да је неоснован приговор пресуђене ствари, јер је правноснажном пресудом Привредног суда у Лесковцу П 450/2013 од 11.06.2015. године одбијен тужбени захтев ХГИ „Биначка Морава“ из Врања против „Војвођанске Банке“ АД Нови Сад ради неоснованог обогаћења, јер се ради о два различита правна лица будући да је странка у том поступку ХГИ „Биначка Морава“ Врање против којег је покренут стечајни поступак пред Привредним судом у Лесковцу Ст 66/2010.

Првостепени суд је одбио приговор застарелости, јер је тужилац ради намирења свог потраживања из пресуде Трговинског суда у Приштини П 5/05 од 14.02.2005. године према ХГИ ДД „Бинички Морава“ Гњилане, иницирао извршни поступак по основу извршне исправе током 2009. године, у коме је донето решење о заплени 12.02.2009. години, новчаних средстава на рачуну извршног дужника код „Војвођанске Банке“ АД Нови Сад и извршено делимично намирење потраживања извршног повериоца – тужиоца. Затим је тужилац као извршни поверилац поново иницирао извршни поступак против правног следбеника ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане, ДОО „Морава Монт“ из Гњилана ради наплате преосталог дуга, у коме је донето решење о извршење 23.07.2019. године, а тужба је поднета 28.10.2021. године.

Привредни апелациони суд налази да је на утврђено чињенично стање погрешно примењено материјално право, што је имало за последицу да је приговор застарелости погрешно оцењен као неоснован. Другостепени суд је става да је застарелост потраживања погрешно цењена према правном односу између тужиоца и његовог дужника, ХГИ ДД „Бинички Морава“ Гњилане по пресуди Трговинског суда у Приштини П 5/05 од 14.02.2005. године, односно његовог правног следбеника ДОО „Морава Монт“ из Гњилана, а не према правном односу између ХГИ ДД „Бинички Морава“ Гњилане, односно његовог правног следбеника ДОО „Морава Монт“ из Гњилана и овде туженог, односно његовог правног претходника „Војвођанска Банка“ АД Нови Сад.

Полазећи од чињенице да је 15.02.1999. године ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане поднела „Војвођанској банци“ АД Нови Сад, Филијала Приштина, захтев за пренос свих средстава која се налазе на рачунима банке, по пословном односу 150800439 и то: и то ефектива 280 у износу од 165.420,00 DM и ефектива 756 у износу од 37.500 CHF, да се ослободе и конвертују у динаре као и да се ослободе динарска средства која се налазе на рачуну 51013-200-742-365, са рачуна банке са припадајућим каматама и пренесу на пословни рачун ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане број 486000-601-25423 који се налази код СДК, другостепени суд закључује да је ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане имала право да захтева испуњење обавеза од „Војвођанска Банка“ АД Нови Сад, у виду исплате камате на наведена новчана средства, почевши од 16.02.1999. године, применом члана 361. став 1. Закона о облигационим односима, а како је тужба поднета 28.10.2021. године, произлази да је протекао десетогодишњи рок застарелости из члана 371. Закона о облигационим односима.

По ставу другостепеног суда до прекида рока застарелости за потраживање ХГИ „Биначка Морава“ Гњилане према банци није дошло подношењем предлога за дозволу извршења тужиоца према ХГИ „Биначка Морава“ Гњилане на основу извршне исправе, пресуде Трговинског суда у Приштини П 5/05 од 14.02.2005. године, јер није предузета радња према банци, нити је вођењем поступка П 450/13 тужиоца против ХГИ ДД „Биначка Морава“ Врање, јер се ради о другом правном лицу, а ни покретањем извршног поступка Ии 222/19 који је ради наплате остатка дуга по пресуди Трговинског суда у Приштини П 5/05 од 14.02.2005. године, покренут од стране тужиоца као извршног повериоца против правног следбеника ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане, ДОО „Морава Монт“ из Гњилана као извршног дужника.

Приликом извођења закључка да ли је дошло до прекида рока застарелости горе наведеног потраживања, другостепени суд је имао у виду и извршне поступке Ии 111/21, Ии 207/21 пред Привредним судом у Новом Саду, инициране предлогом за извршење тужиоца као извршног повериоца против извршног дужника „Војвођанска Банка“ АД Нови Сад, који су окончани одбијањем предлога за извршење, али налази да се не могу применити одредбе члана 389. став 2. Закона о облигационим односима, као ни на решење јавног извршитеља Ии 24/21 од 08.02.2021. године о обустави извршни поступак због повлачења предлога за извршење од стране извршног повериоца овде тужиоца против извршног дужника „Војвођанска Банка“ АД Нови Сад.

На основу наведеног, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Ценећи ревизијске наводе тужиоца као ревидента, Врховни суд налази да је другостепни суд на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право и закључио да је основан приговор застрелости потраживања изјављен од стране туженог.

Правноснажним решењем о извршењу Привредног суда у Нишу Ии 222/2019 од 23.07.2019. године на основу извршне исправе, пресуде Трговинског суда у Приштини П 5/05 од 14.02.2005, одређено је извршење ради намирења новчаног потраживања извршног повериоца, овде тужиоца према извршном дужнику, „Морава Монт“ Гњилане, правном следбенику ХГИ „Биначка Морава“ Гњилане, пленидбом потраживања извршног дужника према његовом дужнику, „Војвођанска Банка“, правном предходнику туженог и преносом на извршног повериоца. Дужник извршног дужник нема право на жалбу против решења о извршењу (члан 261. став 3. ЗИО). Закључком јавног извршитеља Ии 2573/2019 од 16.10.2020. године, потраживање извршног дужника према банци у виду ороченених средстава као штедни улог и затезне камата коју на орочена средства дугује дужников дужник пренето је ради наплаћивања на извршног повериоца, тужиоца до износа који је потребан за намирење по решењу о извршењу Привредног суда у Нишу Ии 222/2019 од 23.07.2019. године. Дужник извршног дужника може извршном повериоцу на кога је пренесено потраживање да истакне приговор који би могао да истакне извршном дужнику (члан 279. став 3. ЗИО).

Из образложења решења јавног извршитеља Ии 2573/2019 од 16.10.2020. године којим је обустављен извршни поступак произлази да је дужник извршног дужника доставио приговор у коме је оспорио постојање потраживања извршног дужника. Како се потраживање извршног дужника према његовом дужнику не заснива ни на извршној или на веродостојној исправи, извршни поверилац може на основу закључка о преносу потраживања покренути парнични поступак у коме ће доказати основаност и висину потраживања извршног дужника према свом дужнику (члан 282. ЗИО), а што је и био предмет расправљања у спроведеном парничном поступку.

Следом наведеног, правилан је закључак другостепеног суда да се основаност приговора застарелости потраживања треба ценити у погледу потраживања ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане односно његовог правног следбеника ДОО „Морава Монт“ из Гњилана према туженом, правном следбенику „Војвођанске Банке“ АД Нови Сад. Своје право на наплату потраживања из извршне исправе, пресуде Трговинског суда у Приштини П 5/05 од 14.02.2005. године, према дужнику извршног дужника, туженом, тужилац може остварити само ако потраживање извршног дужника, ХГИ ДД „Бинички Морава“ Гњилане, односно његовог правног следбеника није застарело према дужнику извршног дужника.

Без утицаја је ревизијски навод тужиоца да је тужени у одговору на тужбу истакао застарелост потраживања само према тужиоцу, с обзиром на изјашњење пуномоћника туженог на рочишту одржаном дана 20.12.2021. године из кога се може закључити да се приговор застарелости односи и на потраживање ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане према туженом. Пуномоћник туженог је истакао да је правни предходник туженог, само пословна банка код које је ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане имала отворене рачуне на којима су се налазила средства која су била предмет извршног поступка и која су заплена у корист повериоца, па наведена средства, као ни наведени рачуни више не постоје, а правни предходник туженог није ни у каквом

другом облигационом односу са ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане и да према томе не постоји потраживање према туженој, пошто не постоји „Морава Монт“ из Гњилана, а било какво истицање потраживања законске камате застарело је имајући у виду када су отворени наменски рачуни ХГИ ДД „Бинички Морава“ Гњилане код туженог.

Одредбом члана 372. ЗПП предвиђено је да се у жалби не могу истицати материјални правни приговори, што има последицу да се приговор засарелости потраживања може истицати до закључења главне расправе пред првостепеним судом. Насупрот материјалним приговорима, тужени је дужан да у одговору на тужбу истакне процесне приговоре применом члана 298. ЗПП, тако да тужени није преклудира у погледу истакнутог материјалног приговора застарелости потраживања ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане према туженом.

Према Закону о облигационим односима, застаривање се прекида када дужник призна дуг. Признање дуга може се учинити не само изјавом повериоцу, него и на посредан начин као што су давање отплате, плаћање камате, давање обезбеђења (члан 387. ЗОО). Застаривање се прекида подизањем тужбе и сваком другом повериоцевом радњом предузетом против дужника пред судом или другим надлежним органом у циљу утврђивања, обезбеђења или остварења потраживања (члан 388. ЗОО). Ако је тужба против дужника одбачена због ненадлежности суда или неког другог узрока који се не тиче суштине ствари, па поверилац подигне поново тужбу у року од 3 месеца од дана правноснажности одлуке о одбацивању тужбе, сматра се да је застаривање прекинуто првом тужбом (члан 390. ЗОО).

Неосновани су ревизијски наводи да Привредни апелациони суд пренебрегава чињеницу да је Привредни суд у Нишу на основу предлога за извршење на основу извршне исправе донео решење о извршењу Ии 222/2012 од 23.07.2019. године које је постало правноснажно дана 07.08.2019. године. Наиме правилно је другостепени суд ценио да подношење предлога за извршење и доношење предметног решења о извршењу није радња тужиоца као извршног повериоца којом се прекида рок застарелости потраживања ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане односно његовог правног следбеника ДОО „Морава Монт“ из Гњилана према „Војвођанској Банци“, при чему дужник извршног дужника нема право жалбе на предметно решење.

Закључак јавног извршитеља Ии 2573/2019 од 16.10.2020. године којим се преноси потраживање извршног дужника ради наплаћивања, не представља извршну ни веродостојну исправу и истим се не прекида застаривања пренетог потраживања, у ситуацији када је тужени као дужник извршног дужника изјавио приговор да потраживање не постоји, при чему јавни извршитељ није овлашћен да утврђује чињеницу да ли оспорено потраживање постоји, а које питање се може расправити једино у парничном поступку.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је 15.02.1999. године ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане поднела „Војвођанској Банци“ ДД Нови Сад, Филијала Приштина, захтев за пренос средстава на пословни рачун са налогом да сва средства која припадају ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане а налазе се на рачунима банке, по пословном односу 150800439 и то ефектива 280 у износу од 165.420,00 ДМ и ефектива 756 у износу од 37.500, ЦХФ ослободи и конвертује у динаре, као и да се ослободи динарска средства која су се налазила на рачуну 51013-200-742-365, те наведене износе са рачуна банке, са припадајућом каматом и пренесе на пословни рачун број 48600-601-

25423 ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане који се налази код СДК те да се исти има сматрати налогом за пренос средстава. Код постојећег захтева, правилан је закључак другостепеног суда да је ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане имала право да захтева испуњење обавезе у виду исплате камате од 16.02.1999. године, наредног дана од упућивања захтева за пренос средстава применом члана 361. став 1. Закона о облигационим односима. Утврђено је да након наведеног датума ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане није предузимала радње у циљу наплате овде утуженог потраживања, односно у циљу прекида застарелости нити је такве радње предузимао њен правни следбеник ДОО „Морава Монт“ из Гњилана. Следом наведеног произлази да је протекао десетогодишњи рок застарелости из члана 371. ЗОО, будући да је тужба у овој правној ствари поднета 28.10.2021. године.

Неоснован је ревизијски навод тужиоца да је правни предходник туженог исплатом 25.02.2009. године дела камате извршном повериоцу, овде тужиоцу у износу од 10.660.327,23 динара из потраживања извршног дужника по решењу о заплени И 7/06 од 12.02.2009. године, признао да извршни дужник има потраживање према дужнику извршног дужника и да је на тај начин својом конкluentном радњом прекинуо застарелост потраживања ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане према банци. Наиме, ради се о средству извршења којим се намирује потраживање извршног повериоца запленом новчаних средстава извршног дужника која се налазе на посебном рачуну код банке. Исплатом износа од 10.660.327,23 динара могла је да буде прекинута само застарелост потраживања тужиоца према ХГИ „Бинички Морава“ Гњилане, али не и застарелост потраживања извршног дужника, као ни засарелост потраживања тужиоца према „Војвођанској Банци“.

Правилан је закључак другостепеног суда да прекид застарелости потраживања није наступио ни покретањем поступка П 450/13 пред Привредним судом у Лесковцу од стране „Биначка Морава“ Врање као тужиоца против „Војвођанске Банке“ АД Нови Сад као тужени у којем је правноснажно одбијен тужбени захтев са разлога што „Биначка Морава“ Врање није правни следбеник ХГИ ДД „Биначка Морава“ Гњилане, па је без утицаја позивање тужиоца на решење Привредног суда у Новом Саду П 2071/2012 које је постало правноснажно 03.10.2012. године у којем се Привредни суд у Новом Саду огласио ненадлежним за одлучивање и списе доставио Привредном суду у Лесковцу.

Другостепени суд је правилно оценио да до прекида застарелости потраживања није дошло ни покретањем извршног поступка Ии 111/21 и Ии 207/21 пред Привредним судом у Новом Саду. Наиме, у извршном поступку Ии 111/21 донето је решење о извршењу од 03.06.2021. године којим је дозвољено предложено извршење на основу закључка о преносу потраживања на извршног повериоца по решењу о извршењу Привредног суда у Нишу Ии 222/19 од 23.07.2020. године, те је исто решење укинута решењем Привредног апелационог суда Иж 454/21 од 03.06.2021. године са образложењем да закључак о преносу потраживања на извршног повериоца не представља извршну исправу. У поновном поступку предлог за извршење извршног повериоца је правноснажно одбијен.

У извршном поступку Ии 207/21, решењем од 29.06.2021. године које је потврђено решењем Привредног апелационог суда Иж 701/21 од 02.09.2021. године одбијен је предлог за извршење извршног повериоца са образложењем да се потраживање не заснива на извршној исправи нити веродостојној исправи, већ на

овереном захтеву за упис камате потписаном од стране директора ХГИ ДД „Биначка Морава“ Врање, па нису испуњени услови из члана 279а став 1. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Другостепени суд правилно закључује с обзиром да су наведени поступци окончани одбијањем предлога за извршење, да у конкретном случају ни вођење наведених извршних поступака није довело до прекида застарелости потраживања. Без утицаја је на ток рока застарелости, навод јавног извршитеља у решењу о обустави извршног поступка од 16.10.2020. године да је Привредни суд у Нишу у предмету И-8/2016 већ одлучивао по истом предлогу извршног повериоца и да је дана 20.06.2016. године правноснажно обуставио поступак.

С обзиром на горе наведено произлази да је да је другостепени суд правилно применио одредбе члана 388, 389. и 390. Закона о облигационим односима када је преиначио другостепену пресуду и одбио тужбени захтев услед основаности изјављеног приговора застарелости од стране туженог.

Ревизијски суд је ценио и друге ревизијске наводе, али су исти без утицаја на правилност и законитост другостепене пресуде, па је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**